

Paul Auster

LAPOK A PIROS SPIRÁLFÜZETBŐL

Vághy László fordítása

1

1973-ban komoly állásajánlatot kaptam: egy dél-franciaországi tanyára kellett felügyelnem afféle gondnoki minőségben. Periodikusan meg-megújuló, ellankadó szerelmünk L.-lel, egy ifjú hölgygel történetesen ismét megújulni látszott, így hát úgy határoztunk, egyesítjük erőinket, és elvállaljuk a munkát. Mindketten épp kifogytunk a pénzből, és ha nem ér ez a szerencse, kénytelenek lettünk volna hazatérni Amerikába, amihez egyelőre nem fült még a fogunk.

A környék gyönyörű szép volt. A ház hatalmas, tizennyolcadik századi kőépület, amelynek az egyik oldalán szőlőskertek, a másikon egy nemzeti parkerdő terült el. A legközelebbi falu két kilométernyire volt. Legfeljebb negyvenen ha lakták, és egyetlen lakosa sem volt hatvan-hetven évesnél ifjabb. Ideálisabb körülményeket két pályakezdő író számára képzelni sem lehet. Kerek egy évet töltöttünk ott L.-lel, szorgalmas munkával, ami gyümölcsözőségében legmerészebb várakozásainkat is felülmúlta.

Mindazonáltal alig volt pillanata ennek az évnek, amikor ne fenyegetett volna minket a totális anyagi csőd réme. Munkaadóink, egy Párizsban élő amerikai házaspár csekély havi ellátmányt küldtek nekünk, ami fizetésünket (ötven dollárt), a kocsni használatával járó benzinköltséget, valamint a háztartás szerves részét képező két Labrador eb kosztpénzét tartalmazta. Mindent összevetve meg lehettünk elégedve ezzel a megoldással. Szállásra nem volt gondunk, és még ha bérünk elégtelennek bizonyult is a betevőhöz, egyfajta egérutat jelentett a szüntelen sarkunkban loholó havi kiadásokkal szemben. Úgy terveztük, fordítással fogjuk megkeresni, amire még szükségünk lehet. Még mielőtt leutaztunk volna délre, begyűjtöttünk hát Párizsban egy halom munkát, amivel, úgy számoltuk, nagyjából kihúzzuk az évet. Nemtörődömségünkben elfelejtettük azonban belekalkulálni, hogy a kiadók hajlamosak nem elkapkodni a honorárium kifizetését. Azt sem vettük tekintetbe, hogy az egyik országból a másikba küldött csekkek beváltása heteket is igénybe vehet, továbbá hogy a kezelési költség, valamint egyéb díjak némiképp leapasztják az amúgy sem tetemes összeget. Mivel L.-lel a hibahatár mellőzésével dolgoztunk, nemegyszer találtuk magunkat a legkétségbeejtőbb állapotok közepette.

A nikotínéhség vad rohamaira emlékszem, ahogy ínségemben zsibbadt tagokkal díványpárnák réseiben, szekrények mögött guberálva elgurult aprópénzt keresek. Potom tizennyolc centime-ért, ami mintegy három és fél centnek felelt meg, kapni lehetett egy Parisiennes nevű cigarettamárkát, amit négyes csomagolásban árultak. Most is előttem van, ahogy a kutyákat etetem, és az jár a fejemben, hogy színvonalasabban étkeznek, mint én. Beszélgetésekre emlékszem, amikor L.-lel a legnagyobb komolysággal meghánytuk-vetettük, ne nyissunk-e ki s fogyasszunk-e el egy doboz kutyaeledelt.

Végső jövedelemforrásunk egy James Sugar nevezetű fickó volt. (Nem ragaszodom mindenáron a beszélő nevekhez, de ha egyszer „Cukornak” hívták, nincs mit tenni.) A *National Geographic* állományába tartozott mint fényképész, és ez idő tájt éppen a mi vidékünk földrajzi sajátosságairól szóló cikken dolgozott, közösen egyik munkaadónkkal. Kocsiján, amit az újságja kontójára bérelt, keresztül-kasul beutazta Provence-t, hónapokon át fényképezett, és valahányszor felénk vetődött, nálunk töltötte az éjszakát. Mivel a cége a szállásköltségeit is fedezte, az e célra kiutalt összeget nagylelkűen átpasszolta nekünk. Ha jól emlékszem, mintegy ötven frankra rúgott éjszakánként. Gyakorlatilag privát fogadósává és fogadósnéjává léptünk elő L.-lel, és mivel Sugar alapvetően kellemes lény volt, mindig örültünk, ha láttuk. Csak az volt a bökkenő, hogy nem tudhattuk előre, mikor szerencsétlen bennünket legközelebb. Sohasem szólt oda telefonon, és gyakran hosszú hetek teltek el két látogatása között. Így hát megtanultuk, hogy ne számítsunk Mr. Sugar-re. Időnként felbukkant, a legváratlanabb pillanatban bekanyarodott csillogó kék kocsijával a házunk elé, egy-két napig nálunk időzött, majd ismét odébbállt. Mindahányszor kénytelenek voltunk úgy tekinteni, hogy soha többé nem látjuk az életben.

A legnehezebb pillanatok késő télen, kora tavasszal jöttek. Csekkjeink csak nem bírtak megérkezni, az egyik kutyát ellopták, mi pedig lassan-lassan a spájzban felhalmozott élelmiszerkészlet legvégére jutottunk. Végül semmi sem maradt, csak egy zacskó hagyma, egy üveg olaj és egy adag mirelit lepénytészta, amit még azelőtt vett valaki, hogy mi a házba költöttünk: az utolsó nyár kövülete. Hősiesen kitartottunk egész dél előtt és a délután első felében, mintegy fél háromra azonban korgó gyomrunk jobb belátásra térített minket, és mi beoldalogtunk a konyhába, hogy utolsó étünket elkészítsük. Az alapanyagok szűkösségét tekintve a hagymás lepény volt az egyetlen néven nevezhető eledel, ami szóba jöhetett.

Miután úgy ítéltük, hogy kreációnk elegendő ideig sült, kivettük a sütőből, az asztalra helyeztük, és megkóstoltuk. Minden várakozásunkat meghazudtolva rendkívül ízletesnek bizonyult. Ha jól emlékszem, egészen odáig merészkedtünk, hogy fenn minden ételk legízletesebbikének tituláltuk, amit életünkben megkóstolni alkalmunk adatott, ez azonban már aligha tekinthető többnek a lelkierőnk fönntartását célzó gyöngye kísérletnél. Ám alighogy étünket mélyebben megbirizgáltuk, roppant csalódás ért. Vonakodva, kellenlenül, de kénytelenek voltunk beismerni, hogy nem sült át, hogy a közepe hideg és nyers maradt. Mit volt mit tenni, visszaraktuk a sütőbe még tíz-tizenöt percre. Éhségünket és ama tényt tekintve, hogy nyálmirigyjeink máris igen aktív működésbe léptek, lemondanunk a lepényről nem kismérvű önuralmat követelt.

Tűrelmetlenségünket csillapítandó, kimentünk egy kicsit a levegőre, abban a reményben, hátha az ínycsiklandó konyhai szagoktól kellő távolságra gyorsabban telik az idő. Úgy emlékszem, megkerültük a házat, egyszer, esetleg kétszer. Lehet, hogy a kellesténél mélyebben elmerültünk valamilyen beszélgetésben (nem emlékszem), de akárhogy történt is, s bármennyi időt töltöttünk is odakint, tény, hogy mire a házba visszatértünk, merő füst volt a konyha. A tűzhelyhez szaladtunk, és kivettük a lepényt, de elkéstünk. Vacsoránk odalett. Tönkrement, elhamvadt, szenes fekete palacsintává égett, egyetlen morzsányit sem tudtunk megmenteni belőle.

Bármily mulatságosnak tetszik is utólag, abban a pillanatban sok mindenhez lett volna kedvem, csak nevetni nem. Feneketlen, fekete verembe zuhantunk, és fogalmunk se volt, mi módon kászálódhatnánk ki a napvilágra. Kétlem, hogy egész életem

során lett volna még egy pillanat, mely ily mértékben próbára tette volna férfiúi méltóságomat. A leghalványabb készletet sem éreztem, hogy hahotára fakadjak vagy valamilyen tréfával elüssöm a dolgot. Ez volt a vég, az igazi ezúttal, s bevallom, épp eléggé félelmetesnek és iszonyúnak tetszett.

Ez délután négy órakor történt. Egy óra sem telt belé, s váratlanul befutott a kóbor Mr. Sugar – megérkezett hatalmas porfelhőt kavarva, hogy csak úgy csikorgott homok és murva a kerekei alatt. Ha nagyon megerőltetem magam, most is látom naiv és kissé bárgyú mosolyát, ahogy ruganyosan kipattan a kocsiból, és harsány hellóval köszönt minket. Ez bizony csoda volt. Csoda a javából, és én ott voltam, amikor történt, és láttam a saját két szememmel. Addig a pillanatig szentül hittem, hogy az ilyesmi csak könyvekben létezik.

Sugar meghívott minket vacsorázni egy kétszillagos vendéglőbe. Fejedelmi lakomát csaptunk, a nyakára hágtunk jó pár palack bornak, s nagyokat neveltünk széles jókedvünkben. És mégis, hármily ízletes volt is az étel (mert az volt minden bizonynyal), egyáltalán nem emlékszem rá. A hagymás lepény ízét viszont azóta is itt érzem a számban.

2

Nem sokkal azután, hogy 1974 júliusában visszatértem New Yorkba, egyik barátomtól a következő történetet hallottam. A színhely Jugoszlávia; az idő: valamikor a második világháború utolsó hónapjaiban.

S. nagybátyja egy szerb partizánosztagnak tagjaként részt vett a náci megszállók elleni küzdelemben. Egy reggel elvtársaival együtt arra ébredt, hogy bekerítették őket a németek. Egy isten háta mögötti tanyán húzták meg magukat, a földet lábnyi magas hó fődte, nem volt hová menekülniük; elvesztek. Mit volt mit tenni – úgy döntöttek, sorsot húznak. Az volt a tervük, hogy egymás után kitörnek a tanyáról, és átrohannak a havon; ki tudja, hátha egyiküknek-másikuknak sikerül ép bőrrel megúsznia. A sors úgy hozta, hogy S. nagybátyja lett a harmadik a sorban.

Az ablakon át nézte, ahogy első emberük kiront a hóborította mezőre. Géppisztoly-sorozat kerepelt fel az erdő felől, és a férfi elterült. A következő pillanatban kiszaladt a második is, és ugyanígy végezte. Felrecsegett a fegyver, ő meg holtan esett össze a havon.

A barátom nagybátyja következett. Nem tudom, megtorpant-e az ajtóban habozva; nem tudom, miféle gondolatok kergették egymást a fejében ebben a pillanatban. Az elbeszélésből csak annyi derült ki, hogy a nyaka közé szedte a lábát, és futni kezdett, ahogy csak bírt. Úgy tűnt, egy örökkévalóságon át csak rohan. Majd hirtelen éles fájdalom hasított a lábába. Zsibbasztó melegség áradt szét a testében, és a következő pillanatban elvesztette az eszméletét.

Amikor felocsúdott, egy szekéren találta magát. A hátán feküdt, és fogalma sem volt, mennyi idő telt el közben, és hogy minck köszönheti a szabadulását. Semmi más nem tudott, csak hogy kinyitotta a szemét, és itt hevert ezen a ló vagy öszvér vontatta szekéren, ami egy hepehupás úton zötyögött vele, és hogy egy parasztember tarkóját bámulja merőn. Jobb híján ezt a tarkót vizsgálgatta, amikor hangos robbanások hallatszottak az erdőből. Moccanásnyi ereje sem lévén, egyre a parasztember tarkóját nézte, amikor az hirtelen eltűnt. Volt, nincs – egyszerűen leröppent a paraszt nyakáról, és ahol egy pillanattal azelőtt egy komplett ember ült, most nem volt más, csak egy fej nélküli test.

Kitört a lárma, a zűrzavar. Hogy vontatta-e tovább a ló a szekeret vagy sem, meg nem tudnám mondani; csak annyi biztos, hogy perceken, sőt tán másodperceken belül egész hadosztály orosz katona hömpölygött az úton. Dzsipek, tankok, katonák száza. A parancsnok egyetlen pillantást vetett S. nagybátyjának a lábára, és nyomban a kötőzöhelyre irányította, amit a közelben rendeztek be egy rozoga fatákolmányban, ami tán tyúktól vagy valami más tanyasi melléképület lehetett. Az orosz katonaorvos megvizsgálta, és kijelentette, hogy a lábát már nem lehet megmenteni. Túlságosan szétroncsolódott, mondta; nincs mese, le kell vágni.

A barátom nagybátyja üvölni kezdett. – Ne vágjátok le a lábamat – kiabálta. – Kérlek, könyörgök, csak ne vágjátok le a lábamat! – De rá se hederítettek. Az ápolók a műtőasztalra szíjazták, és a doki felemelte a fűrészt. Épp azon volt, hogy barátom nagybátyjának a lába húsába nyisszant, amikor újabb robbanás rázkódtatta meg a levegőt. A kötőzöhely teteje beomlott, falai kidőltek, az egész helyiség a föld színével lett egyenlővé. S. nagybátyja ismét elvesztette az eszméletét.

Amikor felébredt, hófehér ágyban találta magát. Az ágynemű patyolatliszta volt és puha, a szobában kellemes illat szálldogált, és a lába még mindig ott volt a helyén. A következő pillanatban gyönyörű, fiatal menyecske arca jelent meg a látóterében. Mosolygott, és pár kanál húsleveset diktált beléje. S. nagybátyjának az elméjében feldehengett, hogy alighanem egyenesen a mennyországba röppent. Anélkül, hogy a leg-halványabb sejtelmé lett volna róla, hogyan történt, ismét megszabadították, és ide hozták, erre a tanyára.

Ott maradt a tanyán, és beleszeretett a szép, tűzrőlpattant menyecskebe, a románcból azonban nem lett semmi. Nem adnám egy vak lóért, ha elmesélhetném, miért nem. S. azonban elmulasztott beavatni a részletekbe. Csak annyit közölt, hogy a hácsikájának azóta is megvan a lába, és amint véget ért a háború, kivándorolt Amerikába, és új életet kezdett. Jó ég tudja, hogy mi okból (a körülmények kissé homályosak előttem), de végül biztosítási ügynök lett belőle Chicagóban.

3

1974-ben összeházasodtunk L.-lel. 1977-ben megszületett fiunk, Daniel, ám ami a házasságot illeti, annak a következő évben vége szakadt. Ez most nem érdekes, csak annyiban, amennyiben az alábbi, 1980 tavaszán történt esemény hátterét képezi.

Mindketten Brooklynban laktunk akkoriban, mintegy három-négy saroknyi távolságra egymástól. A fiunk nagyjából megosztotta idejét a két lakás között. Egy reggel beugrottam L.-hez, hogy átvegyem és óvodába kísérjem Danielt. Már kiléptünk a kapun, amikor L. kinyitotta második emeleti lakásának az ablakát, és ledobott nekem egy tízcentes pénzdarabot. Talán hogy utántöltsem a parkolóórját vagy hozzak neki valamit, már nem emlékszem. Semmi más nem maradt meg, csak a nyitott ablak és a tízcentes látványa, amint száll a levegőben. Olyan tisztán és élesen látom magam előtt, mintha lefényképeztem volna az agyamban a pillanatot, vagy mintha egy visszatérő álom része volna, ami azóta is kísért.

A tízcentes azonban szerencsétlen módon nekiütődött egy ágna, és tenyerembe szálló íve megtört. Lepattant a fáról, és amint hangtalanul földet ért valahol a közelben, nyoma veszett. Máig előttem van, ahogy lehajlok és átfésülöm a talajt a kezem-

mel, lehullott gallyak és levelek között turkálók a fa tövében, ám a tízcentest nem találtam sehoh.

Az eset csak kora tavasszal történhetett, mert emlékszem, hogy még ugyanaznap délután elmentem a Shea Stadionba, hogy megnézzek egy baseballmeccset, az évadnyitó mérkőzést méghozzá. Tiszteletjegyeket kapott az egyik barátom, és nagylelkűen felajánlotta, hogy tartsak vele. Soha azelőtt nem voltam évadnyitó mérkőzésen, így hát pontosan emlékszem a napra.

Korán érkeztünk, hogy még idejében átvegyük a jegyeket egy bizonyos ablaknál, és miközben a barátom eltűnt, hogy lebonyolítsa az ügyletet, én odakint várakoztam a stadion egyik bejárata előtt. Teremtett lélek nem volt se közel, se távol. Hogy cigarettára gyűjtsak, behúzódtam a fal egy kis mélyedésébe (cudarul fűjt aznap a szél), és csodák csodája – alig kéthüvelyknyire a cipőm orrától ott hevert egy tízcentes pénzdarab a földön. Lehajoltam, felemeltem, és zsebre vágтам. Bármily nevetségesnek hangzik is, bizonyos voltam benne, hogy ez ugyanaz a tízcentes, amit aznap reggel L. kidobott brooklyni lakása ablakán.

4

A fiam óvodájába járt egy kislány, akinek a szülei váltak. Különösen az apját, egy nehéz sorsú festőművészt kedveltem. Tervrajzok készítésével kereste a kenyerét. A képeit gyönyörűnek találtam, furcsa módon mégsem sikerült meggyőznie a kereskedőket, hogy pártolják művészetét. Egyetlenegyszer volt kiállítása, a galéria azonban ennek utána egykettőre bezárt.

B. nem volt közeli barátom, de azért jól éreztük magunkat egymás társaságában, és valahányszor találkoztunk, rendíthetetlen következetessége és belső nyugalma iránti megújnodott csodálattal váltam el tőle. Nem az a fajta ember volt, aki zsörtölődik vagy belefulladás szüntelen önsajnálataiba. Bármily nyomasztóan alakultak is a körülményei az utóbbi években (végeérhetetlen anyagi gondok, a szakmai elismerés hiánya, kilakoltatással való fenyegetőzés a háziúr részéről, volt feleségével kapcsolatos különféle nehézségek szorongatták), szemlátomást semmi sem ingatta meg. Ugyanazzal a szenvedéllyel festett, mint azelőtt, és szemben annyi más kollégájával, sosem adott hangot nála kevésbé tehetséges, ám ügyesebben boldoguló művészek iránti keserűségnek vagy irigységnek, mert nem is volt benne semmi ilyesmi.

Amikor nem a saját vásznain dolgozott, el-elment a Metropolitan Múzeumba, hogy a régi mestereket másolja. Emlékszem egy Caravaggiójára, ami valósággal lenyűgözött tökéletességével. Nem is annyira másolat volt, mint inkább replika, az eredetinek elképesztően pontos másodpéldánya. Egyik ilyen múzeumlátogatása során egy texasi milliomos kiszúrta munka közben. B. olyan nagy hatást tett rá, hogy megbízta, másoljon le a számára egy Renoirt, amit aztán a menyasszonyának adott nászajándékká.

B. szerfelett magas, mintegy 190-195 centiméteres, jóképű és rendkívül udvarias modorú férfi, mely tulajdonságok ellenállhatatlanul vonzóvá teszik a nők szemében. Amint maga mögött tudta válását, és újra szétnézett a világban, könnyen talált magának szerelmi partnert. Évente mindössze kétszer-háromszor láttam viszont, ám minden alkalommal más nő volt az életében. A vak is láthatta, hogy megvesznek érte, de valami rejtélyes oknál fogva egyik kapcsolata sem tartott nagyon sokáig.

Két-három év múltán a háziúr végre beváltotta fenyegetőzését, és kilakoltatta B.-t a padlásteréből. B. elköltözött a városból, és egy időre szem elől veszítettük egymást.

Több év is eltelt, mire egy este megint összetalálkoztam vele egy baráti vacsorán. Én a feleségemmel voltam ott, és mivel tudtuk, hogy B. is nősülni készül, megkértük, mesélje el, hogy s mint találkozott leendő hitvesével.

Úgy hat hónappal azelőtt, kezdte, egy barátjával hosszasan beszélt telefonon. Az illető az aggodalmát fejezte ki, és egy idő után korholni kezdte B.-t, amiért nem nősül újra. Már hét éve elváltál, szidta, és ez idő alatt vagy tucatnyi érdekes és vonzó nőnél megállapodhattál volna. De mert neked senki sem elég jó, valamennyiüket ellökted magadtól. Mi bajod, B.? Mire vársz még?

Semmi bajom nincsen, felelte B. Nem találtam még meg az igazit, ennyi az egész.

Ha így folytatod, nem is fogod soha, felelte a barátja. Találkoztál életedben egyetlen nővel is, aki legalább megközelítette, amit keresel? Nevezd meg, csak egyet. Kíváncsi vagyok, meg tudsz-e csak egyetlenegyét is nevezni.

B.-t meghökkentette barátja hevessége, és eltöprengett. Igen, mondta végül, miután alaposabban belegondolt, volt egy. Egy E. nevezetű nő, akit még abból az időből ismert, amikor a Harvardon diákoskodott, több mint húsz évvel azelőtt. E. azonban egy másik férfival, ő pedig egy másik lánnyal (leendő exnejével) járt együtt akkortájt, így hát semmi sem alakult ki köztük. Fogalma sincs, hol lehet most E., de ha találkozna valakivel, aki hasonlít hozzá, biztos, hogy nem habozna feleségül venni.

A beszélgetés ezen a ponton véget ért. Annak előtte, hogy a barátjának említette volna, B.-nek már legalább tíz éve az eszébe sem jutott E., ámde most, hogy ismét felmerült az emlékezetében, sehogy sem tudta többé kiverni a fejéből. A következő három-négy napon egyfolytában órá gondolt, és képtelen volt elhessenteni az érzést, hogy sok-sok évvel azelőtt a boldogság egyetlen lehetőségét szalasztotta el. Aztán, mintha csak gondolatainak intenzitása jelzéseket küldött volna szerte a világba, egy este megszólalt a telefon, és maga E. volt a vonal túlsó végén.

Több mint három órán át le se tették a kagylót. B. azt sem tudta, mit mond, de azért egyre beszélt és beszélt, bele az éjszakába. Csak azt értette, hogy valami roppant horderejű dolog történik, és hogy nem szabad hagynia, hogy E. még egyszer elszökjön az életéből.

Miután elvégezte az egyetemet, E. belépett egy tánccsoportba, és az elmúlt húsz évben egész életét alárendelte a karrierjének. Nem házasodott meg, és most, hogy előadóművészként visszavonulni készült, egyre-másra felhívta régi ismerőseit, igyekezett ismét kontaktust teremteni a világgal. Családjá nem volt. A szülei autóbalesetben veszítették el az életüket, még E. kislánykorában; két nagynénje nevelte fel, de már azok sem éltek.

B. randevút kért tőle a következő estére. Amint meglátta, nem telt sok időbe felismernie, hogy az érzései éppoly erősek, mint képzelte. Ismét fülig beleszeretett E.-be, és pár héten belül eljegyezték egymást.

Hogy a tündérmese még szebb véget érjen, kisült, hogy E. anyagilag független, sőt gazdag. Tehetős nagynénjei halála után ő örökölte minden vagyonukat – vagyis B. nemcsak az igaz szerelmet találta meg, hanem nyomasztó anyagi problémái is, melyek annyi éven át szorongatták, egy csapásra semmivé lettek.

Egy-két évvel a házasság után gyermekük született. Legfrissebb értesüléseim szerint anya, apa és gyermek mind remekül megvannak.

Tizenkét évvel ezelőtt a feleségem húga egy időre Tajvanba költözött azzal a szándékkal, hogy az egyetemen kínai nyelvet hallgasson (amit mostanra lélegzetelállító könnyedséggel beszél); Tajpej kínai lakosainak adott angol nyelvleckékkel tartotta fenn magát. Ez körülbelül egy évvel azelőtt történt, hogy én megismerkedtem a feleségemmel, aki a Columbia Egyetem hallgatója volt akkoriban.

Egy nap jövődő sógornóm beszédbe elegyedett egy amerikai ismerősével, egy fiatal hölgygel, aki szintén Tajpejben élt és kínai nyelvet hallgatott. A szó otthoni szeretkeire terelődött, aminek a során a következő párbeszéd hangzott el.

– A nővérem New Yorkban él – jelentette ki jövődő sógornóm.

– Az enyém is – felelte a barátnője.

– Az én nővérem az Upper West Side-on lakik.

– Az enyém is.

– Az én nővérem a Nyugati 109. utcában lakik.

– Bármily hihetetlen, az enyém is.

– Az én nővérem a Nyugati 109. utca 309-es számú házában lakik.

– Az enyém is!

– Az enyém a Nyugati 109. utca 309-es számú házában a második emeletén lakik.

Leendő sógornóm barátnője mély lélegzetet vett, és így szólt: – Tudom, hogy rém ostobán hangzik, de az enyém is.

Alig képzelhető, hogy volna a földön két város egymástól távolabb, mint New York és Tajpej. A földgömb átellenes pontjain fekszenek, több mint tízezer mérföld, egy egész kontinens és egy óceán választja el őket, és amikor az egyikben fényes nappal van, a másikban éjszaka. Ahogy a két fiatal lány Tajpejben az imént feltárt elképesztő véletlenül álmélkodott, rádöbbenek, hogy nővéreik alighanem épp az igazak álmát alusszák ebben a pillanatban. Egyazon háznak ugyanazon az emeletén Észak-Manhattanben, ott alszik mind a kettő a maga kis kuckójában, nem is sejtve, hogy a világ túlsó felén épp róluk beszélgetnek.

Noha szomszédok voltak, a két New York-i nővér nem ismerte egymást. Amikor két évvel később végre találkoztak, mindketten elköltöztek már abból a házból.

Addigra házasok voltunk Siriivel. Egy este, amint valami találkozóra mentünk éppen, beugrottunk a Broadway egyik könyvesboltjába, hogy pár percig böngésszünk a könyvek között. Elkalandoztunk, külön-külön sorokba tévedtünk, és mert Siri mutatni akart nekem valamit, vagy én akartam neki mutatni valamit (nem emlékszem), az egyikünk hangosan a nevéen szólította a másikat. A következő pillanatban odaszaladt hozzánk egy hölgy. – Maguk nem Paul Auster és Siri Hustvedt véletlenül? – kérdezte.

– De igen – feleltük. – Teljes életnagyságban. Honnan tudja? – Akkor elmagyarázta, hogy a húga és Siri húga együtt jártak Tajvanban egyetemre.

Végre bezárult a kör. E tíz évvel ezelőtti könyvesbolti találkozás óta pedig ez a hölgy egyik legjobb és legodaadóbb barátnőnk.

C.-t, a francia költőt több mint húsz éve ismerem, és noha nem találkozunk különösebben sűrűn (ő Párizsban lakik, én meg New Yorkban), változatlanul erős a kötelék

köztünk. Kapcsolatunknak van egyfajta fivéri jellege, mintha egy korábbi életünkben testvérek lettünk volna.

C. személyiségét seregnyi ellentmondás alkotja. Egyrészt nyitott a világra, másrészt hajlamos elmenekülni előle, begubózni. Karizmatikus egyéniség, legendásan szellemes és előzékeny társalgó, aki a legkülönfélébb körökben barátok tucatjaival dicsekedhet, és egyszermind olyan valaki, akit mélyen megsebzett az élet, akinek emberfeletti megpróbáltatást jelent, hogy megküzdjön a legegyszerűbb, másoknak egészen magától értetődő feladatokkal. Kivételes tehetségű költő és teoretikus, akit mégis gyakran megbénít az írásképtelenség, a beteges önbizalomhiány, és – meglepő módon, C. alapvetően nagylelkű alkatát tekintve – egyfajta különleges képesség régi és elkeseredett, általában valami apró-cseprő vagy elvont kérdésben gyökerező ellenszenvék és értelmetlen viták ápolására. Senki sem részesül egyöntetűbb csodálatban, mint C.; senki nincsen nála tehetségesebb; senki nincs, aki ügyesebben tudná magára vonni bármilyen társaság figyelmét – és mégis, mintha világéletében minden erejével azért küzdött volna, hogy a perifériára szorítsa magát. Amióta sok évvel ezelőtt elvált a feleségétől, egyedül, garzonlakásról garzonlakásra vándorolva él; minimális összegekből, szeszélyesen, mintegy kísérletképpen vállalt munkákból tartja fenn magát, alig-alig publikál valamit, és nem hajlandó egyetlen sornyi kritikát sem írni, noha mindent elolvas, és szerteágazóbb ismeretekkel rendelkezik a kortárs költészetéről, mint bárki más Franciaországban. Azok számára, akik szeretik (márpedig elég sokan vagyunk), C. gyakran ad okot aggodalomra. Amily mértékben csodáljuk őt és törődünk a jólétével, oly mértékben féltjük.

Nehéz gyermekkorra volt. Nem tudom, ez mennyiben magyaráz meg bármit is, a tények felett azonban felületesség volna átsiklanunk. Az apja a jelek szerint elhagyta a családját egy másik nő kedvéért, amikor C. még egészen kicsi volt, és attól kezdve a barátom mint egyetlen gyermek, valamirevaló családi élet híján nevelkedett az anyja védőszárnyai alatt. Sohasem találkoztam az anyjával, de ahogy hallom, eléggé bizarr személyiség lehet. Viszonyok egész sorát bonyolította le C. gyermek- és kamaszévei alatt, és sajtószerű módon valamennyi szeretője fiatalabb volt egy fokkal az előzőnél. Amikor C. huszonegy éves korában elment hazulról, hogy a hadsereg kötelékébe lépjen, az anyja soros barátja alig volt idősebb nála. Az utóbbi években a hölgy életének fő-fő célja és értelme egy bizonyos olasz pap szentté avatásának az érdekében folytatott egyszemélyes kampány. A jeles férfiú (a neve nem jut eszembe momentán) szentségét magasztaló megszámlálhatatlan levéllel ostromolja a különféle katolikus szerveket, sőt, mint hallom, egy művészt megbízott a pap életnagyságú szobrának a megalkotásával, mely remekmű most előkertjét díszíti a nemes ügy kikezdhetetlen mementójaként.

Noha nincs saját gyermeke, C. egyfajta gyakorló apává lépett elő hét-nyolc évvel ezelőtt. Miután összeveszett és átmenetileg szakított a szerelmével, a lánynak futó viszonya támadt egy másik férfival, akitől teherbe esett. A viszonyoknak szinte azonnal vége szakadt, ő azonban úgy döntött, megtartja a gyermeket a maga felelősségére. Kislánya született, és noha C. nem az igazi apja, odaadóan és rajongva imádja a megszületése óta, mintha csak a saját húsa-vére volna.

Egy nap, körülbelül négy évvel ezelőtt, C. éppen egyik barátjánál időzött. A lakásban volt egy *minitel* nevezetű kis komputerkészülék, amit a francia telefontársaság ingyen osztogat, és ami egyéb szolgáltatásai mellett az összes francia állampolgár címét és telefonszámát tartalmazza. Amint C. ott üldögélt barátja új masinájával szórakozva,

hirtelen ötlettől indítva kikereste belőle az apja adatait. Mint kisült, Lyonban lakott. Még aznap, amint hazaért, borítékba csomagolta és elküldte a lyoni címre az egyik könyvét, ily módon több mint negyven év múltán első ízben kapcsolatfelvételt kezdeményezvén tulajdon apjával. Mind az ideig meg sem fordult a fejében, hogy esetleg ilyen szándékot táplálna magában.

Még aznap este egy másik ismerősébe – egy analitikusnőbe – botlott egy kávéházban, és beszámolt neki furcsa, előre meg nem fontolt szándékkal elkövetett cselekedetéről. Valahogy olyan érzése támadt, mesélte, mintha az apja hívó kiáltását hallotta volna legbelül, mintha valami rejtélyes, nyugtalanító erő szabadult volna fel benne. A dolog annál furcsább, mert egyáltalán semmiféle emlékképet nem őriz róla, és fogalma sincs, mikor látták egymást utoljára.

A nő elgondolkodott egy pillanatra, majd megkérdezte C. barátnőjének a kislányára célozva: – Mennyi idős is L.?

– Három és fél – felelte C.; mire a nő így folytatta:

– Természetesen nem tudhatjuk biztosan, de fogadni mernék, hogy három és fél éves korodban láttad utoljára az édesapádat. Azért gondolom, mert annyira szereted L.-t. Olyan erősen azonosulsz vele, hogy rajta keresztül újra átéled az életedet.

Pár nappal ezután megérkezett Lyomból a válasz, egy meleg hangú, rendkívül szívélyes levél. Az apja megköszönte C.-nek a küldeményt, majd kifejezte, mennyire büszkévé teszi a tudat, hogy a fiából író lett. Merő véletlenségből, tette hozzá, C. épp a születésnapján adta fel a csomagot, aminek a jelképes értelme mélyen megindította.

Mindez sehogy sem vágott egybe azokkal a történetekkel, amiket C. egész gyermekkorában hallott. Az anyja szerint az apja igazi szörnyeteg volt, maga a megtestesült önzés, aki egy „lotyó” kedvéért elhagyta családját, és soha többé hallani sem akart a fiáról. C. hitelt adott ezeknek a történeteknek, és az apjától való mindennemű kontaktustól visszariadt. Most, e levél után már nemigen tudta, mit gondoljon.

Úgy döntött, válaszol. Óvatos hangú levélben, de azért viszonzotta a gesztust. Pár napon belül újabb válasz érkezett, ugyanolyan meleg és szívélyes hangú, mint az előbbi. C. levelezni kezdett az apjával. Ez így ment egy-két hónapon át, mígnem C. töprengeni kezdett, ne utazzon-e le Lyonba, hogy végre szemtől szembe láthassák egymást.

Am még mielőtt határozott terv formáját ölthette volna a dolog, levelet kapott az apja feleségétől, amelyből értesült róla, hogy az apja meghalt. Évek óta súlyos beteg volt, és ez a mostani levélváltás a fiával nagy boldogságára szolgált, derűvel és örömmel töltötte meg utolsó napjait.

Ez volt az a pillanat, amikor tudomást szereztem a C. életében bekövetkezett elképesztő fordulatokról. Útban „mostohaanyjához”, akit ekkor látott először életében, a lyoni vonaton ülve tollat ragadott, és felvázolta nekem az elmúlt hónapok történetét. Az írásképe híven rögzíti a sínek minden zökkenését, mintha csak a sebesen száguldó vonat a fejében zakatoló gondolatoknak lett volna metaforája. Ahogy C. kifejzi levelében: „Úgy rémlik nekem, mintha egyszerre valamelyik regényed kellős közepébe csöppentem volna.”

Apja felesége roppant barátságos volt lyoni látogatása alatt. Többek között C. megtudta, hogy az apja szívrohamot kapott utolsó születésnapjának a reggelén (azon a napon, amikor a fia kikereste a címét a minitelből), és hogy igen, C. csakugyan pontosan három és fél éves volt, amikor a szülei elváltak. A mostohaanyja azután elmesélte életét az apja szemszögéből nézve, ami ilyenformán homlokegyenest ellentmondott

az anyja szájából hallott verziónak. Eszerint az anyja hagyta faképnél az apját; az anyja tiltotta meg neki, hogy a fiát lássa; az apja volt, aki gyöttrődött és emésztette magát a házasság tönkremenetele miatt. Elmesélte C.-nek, hogy kiskorában az apja az iskolakerítés mögött állva leste őt. C. emlékezett is egy férfiről, akitől, mert nem tudta, ki az, félt.

C.-nek így egy csapásra két élettörténete is lett. Volt egy „A” verzió és egy „B” verzió, és mindkettő az ő élete volt. Egyenlő mértékben szerepelt mindkettőben, e két igazságban, melyek kölcsönösen kioltották egymást, miközben, anélkül hogy észrevette volna, ő maga megfeneklett közepén.

Az apja egy kis papíráru- és írószer-kereskedés tulajdonosa volt, amellet népszerű könyvek kölcsönzésével is foglalkozott. Ha nem is fényűzően, de azért tisztelen megélt az üzletéből, és egy kis szerény hagyaték is maradt utána. A pontos összeget nem ismerem, de nem is érdekes. Csak az számít, hogy „mostohaanyja” (egy idős hölgy tulajdonképpen) ragaszkodott hozzá, hogy C.-vel elfelezzék az összeget. A végrendelet nem tartalmazott semmiféle olyan pontot, mely ezt szükségessé tette volna, és erkölcsi értelemben sem volt kötelessége, hogy férje megtakarított pénzének akár egyetlen fillérjétől is megváljon. Azért tette, mert így akarta; nagyobb örömet szerzett neki mással megosztani a pénzt, mint hogy megtartsa magának.

7

Ha a barátságra gondolok, közelebből arra, mi lehet az oka, hogy némelyik barátság fennmarad, a másik meg nem, eszembe jut, hogy a volán mögött töltött éveim során (három különböző ország területén, mintegy nyolc-kilenc éves intervallumban elosztva) mindössze négyszer volt defektem, ám valamennyi alkalommal ugyanaz a személy ült mellettem a kocsiban. J.-t még az egyetemről ismertem, és noha mindig volt valami feszengés, egyfajta rejtett ellenségesség a kapcsolatunkban, egy időben közel álltunk egymáshoz. Egy tavasszal, még egyetemi éveink alatt kölcsönkértük az apám özönvíz előtti furgonját, és elindultunk északra, Québec vadonjába. Az évszakok lassabban változnak a világnak ezen a fertályán, a tél még nem ért itt egészen véget. Az első defekt nem ejtett különösebben kétségbe (a kocsiban volt pótkerék), ám amikor alig egy órával később a második abroncs is kidurrint, csaknem egész napra ott rekedtünk a fagyos, kietlen pusztaságban. Annak idején a balszerencse kategóriájába soroltam és egyetlen vállrándítással elintéztem az ügyet, de négy-öt évvel később, amikor franciaországi tartózkodása során J. útba ejtette a tanyát, ahol L.-vel gondnokoskodtunk, furcsa módon megisméltődött az eset. Aix-en-Provence-ban töltöttük a napot, ami mintegy kétóránnyira volt tőlünk kocsival, és ahogy hazafelé hajtottunk éjszaka a sötét, harmadrendű országúton, megint defektet kaptunk. Véletlen, döntöttem el, és száműztem a gondolataimból. Négy évvel később, L.-vel való házasságunk utolsó, hanyatló szakaszában azonban J. ismét meglátogatott minket, ezúttal New York államban, a vidéki házban, ahol L.-vel és a csecsemő Daniellel laktunk. Valamikor a délután folyamán J.-vel kocsiba szálltunk, hogy lemenjünk a boltba és beszerezzük a vacsorához valót. Kiálltam a garázból, megfordultam a keréknyomoktól barázdált kocsifelhajtón, majd előregurultam az országút széléig, és ekkor, miközben arra vártam, hogy elmenjen egy kocsí, mit tesz isten, a kiszabaduló levegő sziszegő hangjára lettem figyelmes. Újabb defekt; és ezúttal el sem indultunk otthonról. Nevettünk, természetesen, de az

az igazság, hogy barátságunk nem élte túl a negyedik abroncs pusztulását. Nem állítom, hogy a defekteknek bármilyen értelemben közük lett volna ahhoz, hogy elszakadtunk egymástól, de a maguk fonák módján mégiscsak kifejezték, hogyan is állnak közöttünk igazából a dolgok. Nem szeretném túlzó megállapításokra ragadtatni magam; de még most sem vagyok képes teljes egészében elvetni a gondolatot, hogy azok a defektek jelentettek valamit. Mert cáfolhatatlan tény, hogy J.-vel véget ért az ismeretségünk, és már több mint tíz éve egyetlen szót sem váltottunk egymással.

8

Sok-sok évvel ezelőtt az apám kocsija bedöglött a piros lámpánál egy délután. Dühöngött a vihar, és pontosan abban a pillanatban, amikor a motor fölmondta a szolgálatot, egy hatalmas útszéli fába belecsapott a villám. A fa derékba tört, és miközben az apám azon mesterkedett, hogy újra beindítsa a motort, nem is sejtve, hogy a fa koronája mindjárt leszakad, a mögötte álló kocsifőorja, aki látta, mi készül, gázt adott és kocsistul-mindenestül áttolta az útkereszteződésen. A következő pillanatban a fa iszonyú robajjal földet ért, pontosan azon a helyen, ahol az apám kocsija állt az imént. A hajsza hűvös végzetes kimenetelű baleset így afféle figyelmeztető jelzéssé törpült, merő epizóddá apám életének szakadatlan történetében.

Egy-két évvel ezután egy háztetőn dolgozott az apám Jersey Cityben. Valamiképpen (én nem voltam szemtanúja az esetnek) lecsúszott a peremről, és zuhanni kezdett, ismét egyenesen a biztos pusztulás felé. De ezúttal is megmenekült. Egy kifeszített ruhaszárító kötél lefékezte, és végül pár zúzódással és karcolással megúsza a balesetet. Még agyrázkódást sem szenvedett; bármily hihetetlen, egyben maradt minden porcikája.

Ugyanabban az évben az utca túloldalán lakó szomszédaink kifestették két emberrel a házukat. Az egyik munkás leesett a tetőről és szörnyethalt.

A kislány, aki ebben a házban lakott, történetesen a legjobb barátnője volt a húgomnak. Egy téli estén jelmezbálba mentek ők ketten. Hat-hét évesek lehetnek, én meg kilenc vagy tíz. A megbeszélés értelmében az apám értük ment a kocsival, amint véget ért a mulatság, és én vele tartottam, hogy ne legyen egyedül. Kutya hideg volt, az utakat alattomos jégpáncél fedte. Az apám óvatosan vezetett, így hát sikerült megtennünk az utat oda és vissza baleset nélkül. Ám amint felkanyarodtunk a szomszéd kislány szüleinek a háza elé, baljós események egész láncolata indult el egyszeriben.

A húgom barátnője tündérkirálynőnek öltözött. Jelmezőnek szerves tartozékát képezte édesanyja túsarkú cipője, amit kölcsönkért az estére, és amitől minden lépte veszélyes és kalandos vállalkozás színezetét öltötte. Az apám leállította a motort, és kiszállt, hogy a bejárati ajtóhoz kísérelje. Én hátul ültem a lányokkal, és hogy bájos barátnőnk kiszállhasson, nekem is ki kellett ugranom. Máig előttem van, ahogy állok a járdaszegélyen, miközben a húgom barátnője bonyodalmas ruhájában a hátsó ülésről előkecmereg. Ám alighogy kilépett a szabad levegőre, észrevettem, hogy a kocsit lassan gurul hátrafelé. Nem tudom, a jég miatt történt-e vagy mert az apám elfelejtette behúzni a kéziféket – mindenesetre, még mielőtt szólhattam volna, a húgom barátnője a járdaszegélyre lépett az anyja túsarkú cipellőjében, és megcsúszott. Bependerült a kocs alá, mely egyre csak gurult, gurult hátrafelé – elterült tehetetlenül, és ha nem történik valami csoda, a következő pillanatban szörnyethal az apám Chevroletjének

a kerekei alatt. Ha jól emlékszem, egyetlen hang sem jött ki a torkán. Habozás nélkül ott termettem, megragadtam a jobb karját, és egyetlen mozdulattal kirántottam a kocsit alól, fel a járdára. Ebben a pillanatban az apám is észrevette végre, hogy mozog a kocsi. Visszaugrott a volán mögé, rátaposott a fékre, és megzabolázta az elszabadult járművet. A szerencsétlenségek e láncolata, a kezdettől a befejezésig, nem hiszem, hogy nyolc-tíz másodpercnél tovább tartott volna.

Ezután évekig azzal a tudattal jártam-keltem a világban, hogy ez volt életem legnagyobb pillanata. A szó szoros értelmében megmentettem egy ember életét, és valahányszor visszatekinttem az eseményekre, őszinte ámulatba ejtett, milyen függően cselekedtem, milyen határozottak és biztosak voltak a mozdulataim a kritikus pillanatban. Újra és újra átéltem az érzést, milyen volt kirántani azt a kislányt a kocsit alól.

Két évvel ezután másik házba költöztünk. A húgom elszakadt a barátnőjétől, és tizenöt év is eltelt, mire legközelebb viszontláttam.

Június volt, és a húgommal hazatértünk szülővárosunkba egy rövidke látogatás erejéig. Merő véletlenségből bekukkantott ez a gyermekkori barátnője is, csak hogy üdvözljön minket. Felőtt, huszonnégy éves nővé serdült; épp abban a hónapban végzett az egyetemen, és meg kell mondjam, hízott a májam a büszkeségtől, látván, hogy ilyen szépen, egy darabban sikerült felcseperednie. Mintegy mellékesen, futólag céloztam amaz emlékezetes estére, midőn kirántottam a kocsink kerekei alól. Kíváncsi voltam, milyen pontosan emlékszik, milyen volt, amikor megsuhintotta a halál szele, de arc kifejezéséből látnom kellett, hogy tökéletesen elfelejtette. Értetlenül, enyhén rosszálló szigorúsággal nézett, és a vállát vonogatta. Nem emlékezett semmire!

Egyszeriben ráébredtem, hogy nem is tudta, hogy a kocsi gurul. Fogalma sincs róla, hogy egy hajszálon múlt az élete. Az egész incidens nem tartott tovább egyetlen vilanásnál: alig tíz másodpercet vett igénybe az életéből, jelentéktelen közjáték volt csupán, és ami számomra meghatározó élményt jelentett, az egész eseménysor a leghalványabb nyomot sem hagyta benne.

E percben a leginkább szédítő mégis abba belegondolnom, hogy mindez, amiről beszélek, 1956-ban vagy 1957-ben történt, és hogy a szomszéd kislány, akinek akkor este megmentettem az életét, elmúlt negyvenéves.

9

Első regényemet egy téves telefonhívás ihlette. Egyedül voltam épp brooklyni lakásomban egy délután: az íróasztalom előtt ültem, és koncentráltam, amikor megszólalt a telefon. Ha nem tévedek, 1980 tavaszán történt ez, pár nappal azután, hogy megtaláltam a tízcentest a Shea Stadion előtt.

Feleltem a kagylót. A férfi a vonal túlsó végén aziránt érdeklődött, a Pinkerton Detektívirodával beszél-e; azt feleltem, hogy nem, rossz számot tárcsázott, és letettem. Azután dolgoztam tovább, és egykettőre megfeledeztem az egészből.

Másnap délután ismét csörgött a telefon. Ugyanaz a férfihang szólt bele, és ugyanazt a kérdést tette fel, amit az előző délután. – Pinkerton Detektíviroda? – Ismét azt feleltem, hogy nem, és letettem a kagylót. De azután eltöprengtem: mi lett volna, ha igennel felelek? Mi történik, ha megjátssom, hogy a Pinkerton nyomozója vagyok? Ha fogom magam, és elvállalom az ügyet?

Az igazat megvallva, kezdett elhatalmasodni rajtam az érzés, hogy ritka jó alkalmat szalasztottam el. Ha még egyszer jelentkezik a férfi, mondtam magamban, legalább elbeszélgetek vele, és kifaggatom az ügy részleteiről. Vártam, de hiába, az illető nem hívott többé.

Közben azonban már mozgásba lendültek a kis fogaskerek a fejemben, és apránként a lehetőségek egész beláthatatlan világa nyílt meg előttem. Mire egy évvel később leültem és megírtam az *Üvegvárost*, a téves telefonhívás a könyv sarkalatos mozzanatává lényegült át, döntő eseményé, mely a voltaképpeni történetet működésbe hozza. A regényben egy Quinn nevezetű író felhív valaki, és azt mondja, Paul Austerrel, a magándetektívvel szeretne beszélni. Quinn úgy tesz, ahogy én: közli a telefonálóval, hogy rossz számot tárcsázott. Amikor a hívás megismétlődik a következő éjjelen, Quinn ismét nemet mond, és leteszi a kagylót. Ő azonban, ellentétben velem, kap még egy esélyt. Amikor a harmadik éjszaka is megcsörren a készülék, belemegy a játékba, és elvállalja a megbízást. Igen, feleli, én vagyok Paul Auster – és nincs többé megállás, kezdetét veszi az örület.

Ami engem illet, azt hittem, ezzel lezárult az ügy. A regényt mintegy tíz évvel ezelőtt befejeztem, és azóta továbbléptem: újabb tervek, újabb ötletek, újabb könyvek kötöttek le a figyelmemet. Úgy jó két hónappal ezelőtt azonban rá kellett ébrednem, hogy a könyveknek soha nincsen végük, a történetek továbbírják magukat azután is, hogy a szerző letette a tollat.

Egyedül voltam brooklyni lakásomban, az íróasztalomnál ültem és dolgoztam, amikor megszólalt a telefon. Most már máshol lakom, mint ahol 1980-ban, és a telefonszámom is más. Feleltem a kagylót. A férfihang a vonal túlsó végén aziránt érdeklődött, beszélhetne-e Mr. Quinn-nel. Spanyolos akcentusa volt, és a hangját sem ismertem fel. Egy pillanatra átvillant az agyamon, hogy talán valamelyik barátom akarja ily módon a bolondját járattatni velem. – Mr. Quinn-nel? – kérdeztem. – Ha jól sejtem, tréfál.

De nem, nem tréfált. Halálosan komolyan beszélt. Mr. Quinnt kereste, feltétlenül beszélnie kell vele, legyen szíves kapcsolni, élet és halál kérdése a dolog. A rend kedvéért azért megkértem, hogy betűzze a nevet. Nem volt egészen tisztán érthető a kiejtése, és még reménykedtem, hogy talán valami Qucennel óhajt beszélni. – Q, U, I, N, N – betűzte a férfi. Egyszerre megfagyott az ereimben a vér, és több másodperc is eltelt, mire ki tudtam préselni valami válaszfélét a számon. – Sajnálom – mondtam végül. – Itt nincsen semmiféle Mr. Quinn. Rossz számot hívott. – Az illető clnézést kért a zaklatásért, és letette.

Ezt nem én találtam ki. Mint minden más, amit e piros spirálfüzet lapjain megörökítettem, az első szótól az utolsóig igaz.